

Pieniądze nieźle

z Ryszardem Rynkowskim
rozmawia Marek Zaradniak

marozrabiały

Mercuriusz W branży artystycznej jest Pan już od wielu lat. Czy dziś śpiewanie to dobry biznes w porównaniu z tym, co było kiedyś?

Jestem w tym zawodzie i jakoś trwam, więc nie jest źle. Pytanie jest o tyle zasadne, że właśnie mija 30 lat od premiery grupy VOX i 20 lat od momentu, gdy zdecydowałem się na bycie solistą. Oczywiście byłyby czasy gorsze i lepsze. Kiedyś dawałem 150, 180 koncertów rocznie. Teraz około 100, ale to nie oznacza, że jest źle. Myślę, że jeśli zajmuje się pozycję w miarę stabilną i od lat jest się w uszach i duszach Polaków, to można być w miarę spokojnym. Polskie społeczeństwo, szczególnie to pokolenie, które w mną sympatyzuje, jest bardzo wytrwale i przywiązane do swoich ulubieńców. U nas „schodzenie” jest dosyć łagodne.

Mercuriusz Ale czy za te 100 koncertów dostaje Pan tyle, ile kiedyś za 180, czy więcej? Czy w polskim kapitalizmie artystom żyje się lepiej niż dawniej?

Pieniądże są mniej więcej takie same. Nie mam manka w kasie, choć jest ona trochę szczuplejsza, ale w zamian jestem o 80 dni więcej w domu. I to jest coś, co nie ma ceny.

Mercuriusz Wspomniał Pan o swojej publiczności, o pokoleniu ludzi dojrzałych. Czy młodzi na Pana koncerty nie przychodzą?

Przychodzą. I to mnie bardzo cieszy. Koncerty w lecie są zdominowane przez duże trasy organizowane przez stacje radiowe. Są też, przynajmniej do tej pory były, nie wiem, jak to będzie w tym kryzysie, dni miast, dni gmin i w związku z tym wiele jest koncertów, które nie są biletowane, ale są sponsorowane przez miasta, rozgłośnię czy firmy. Wtedy ma się do czynienia z wielotysięczną publicznością, trochę przypadkową, która przychodzi na festyn z balonikami i piwem. Tak naprawdę nie wiadomo, na którego z artystów ci ludzie przyszli, bo artystów jest zawsze kilkoro. Natomiast ja z wielką radością i dumą mogę powiedzieć, że grywam w zasadzie koncerty biletowane, na które przychodzą ludzie w przedziale od 20 do 60 lat. Wydaje mi się, że to nie tyle sprawa mojego uroku, ale chyba i pewnej wrażliwości. Ludziom potrzebne są piosenki z tekstem. Różne piosenki. Myślę, że o niektórych gatunkach muzyki jest głośniejsz niż jakichś powodów, natomiast inne pozostają jakby w ciszy, ale one są. Odbijają się na przykład koncerty piosenki potęckiej. Mają swoją publiczność, choć nie są tak nagłaśniane jak inne.

Mercuriusz Kiedyś polski artysta, aby mógł zarobić więcej, wyjeżdżał na tak zwane saksy. Śpiewał w klubach polonijnych. Czy to się nadal opłaca, czy lepiej zarabia się w kraju?

Teraz, kiedy złotówka znowu spadła, to może się i opłaca, ale to jest też kwestia czasu i pewnej perspektywy. Kiedyś, kiedy dolar stał bardzo wysoko i na Zachodzie można było wszystko kupić, a w Polsce nic, każdy wyjazd, nawet za 1000 dolarów, sprawiał wielką radość i był takim darem losu. Natomiast dzisiaj przy tych honorariach, mocy pieniądza i cenach, jakie mamy w kraju 1000 dolarów nie jest żadną zawrotną sumą. W związku z tym zmieniły się też i stawki. Nie wszystkich polonijnych organizatorów na to stać. Dlatego, jeśli ktoś ma możliwość wyboru, jeździ rzadziej, ale za większe pieniądze, i dba o to, aby koncerty miały ciekawą oprawę i odbywały się w godnym miejscu. Myślę, że kończą się już wyjazdy do klubów i granie do kotleta albo na polonijnych festynach, podczas których większość naszych rodaków jest już przed północą podchmielona, z artystami są „na ty” i ich trącają jak koleśki. Mnie te rzeczy nie pasują. Byłem kilka razy w Stanach Zjednoczonych. Grałem w Copernicus Center, na Broadway’u, byłem również z Heleną Vondrackową i Karelem Górnem na polsko-czeskiej gali w Carnegie Hall. Te wyjazdy miały swoją cenę i wartość. Natomiast pieniądze nieźle narozrabiały. Powiem tylko, że przy okazji płyty „Zachwyt”, która się właśnie ukazała, Rafał Paczkowski, który ma pewne zobowiązania wobec Jana A. P. Kaczmarka, w trakcie realizacji tej płyty wyjechał do Los Angeles. Przy okazji wziął nasz materiał, aby tam dograć smyczki i instrumenty dęte. Dolar był wtedy po 2 złote, a sesja muzyka amerykańskiego kosztowała 300 dolarów za dzień, czyli 600 zł. W Polsce żaden muzyk za takie pieniądze by nie zagrał. To jest to, co nam czasami ekonomia wycyznia.

Mercuriusz 30 lat na scenie, 20 lat jako solista. Który z momentów był dla Pana przełomowy? Może było ich kilka?

Przede wszystkim dla mnie przełomem psychicznym było to, że jednak dałem się namówić i nie stanąłem sam na scenie, bo to wcale nie było takie oczywiste. Kiedy rozstałem się z kolegami, nie bardzo wiedziałem, co mam ze sobą zrobić, bo inaczej jest, gdy się mówi, że się odejdziesz, i inaczej, gdy się to robi. Wtedy bardzo pomogli mi Zbigniew Górny, Aleksander Maliszewski i Kabaret Elita. Dzięki Zbigniewowi Górnemu zrealizowałem jeszcze w 1988 roku pierwszą solową sesję nagraniową. Nagrałem wtedy piosenkę Andrzeja Ellmanna do tekstu Jacka Cygana „Inny nie będę” i dwie moje piosenki do słów Marka Skolarskiego. W 1989 roku zdecydowałem się wystartować na festiwalu w Opolu. To też było wielkie przeżycie. Rok wcześniej wystąpiłem w koncercie poświęconym pamięci Jonasa Kofty. Śpiewałem piosenkę „To Ziemia” – wspaniały utwór wylansowany przed laty

przez wielkiego Stana Borysa. Nie ukrywam, że przed wejściem na scenę byłem w stanie niemal przedzawałowym. Miałem po prostu pietra. Z grupą było łatwiej. Widziałem spojrzenia ludzkie. Patrzone, z której strony wyjdzie pozostała trójka. Ludzie na początku nie mogli sobie wyobrazić, że to jestem tylko ja sam.

Mercuriusz Jak Pan odreałował?

Do przodu. Ale jak mówię, palce mi drętwiały i strach miałem ogromny, lecz kiedyś trzeba było to zrobić. Nie można sobie pozwolić na dezercję. Dzisiaj jest inaczej. Ludzie dali mi dużo spokoju i dużo wiary przez to, że przychodzą na koncerty, a wszystkie moje płyty są platynowe albo nawet wielokrotnie platynowe. To jest ten spokój, który uzyskałem.

Mercuriusz Nowa płyta nosi tytuł Zachwyt. Co Pana zachwyca?

W tej piosence chodzi o to, aby wszystko zachwycało i abyśmy wyzwali z siebie chęć do zachwytu, aby nie być zamkniętym. Natomiast ta płyta odpowiada mojej osobistej sytuacji życiowej. Zachwyt to ten okres, gdy ze zdesperowanego wdowca zamieniłem się w narzeczonego, a później męża pewnej kobiety. I to było coś takiego, że pozwoliłem sobie otworzyć się na miłość, zacząłem o nią walczyć. To jeden mały obrazek spośród 11 obrazków mojego życia od roku 2003, gdy wyszła moja poprzednia płyta.

Mercuriusz Ale na tym krążku jest 10 utworów nowych i jeden starszy.

To piosenka sprzed dwóch lat *Za to co masz nie kupisz nieba*, ale nad tą płytą pracowaliśmy z Rafałem Paczkowskim dwa i pół roku. Nie oznacza to, że nam ciężko szło, ale wynikało z tego, że Rafał miał inne zobowiązania, które musiał wypełnić. Robiliśmy dość długie przerwy, stąd na płycie są rzeczy, które były aktualizowane, a dotyczyły mojego życia. Niektóre z tekstów powstawały trzy lata temu. Niektóre rok temu.

Mercuriusz A Pańskie plany na ten rok?

Będziemy pracować, aby płyta *Zachwyt* dotarła do jak największej liczby moich fanów. Tym razem nie mówię już o złocie czy platynie, bo gdy pomyślę o ilości krążków, jakie teraz trzeba w Polsce sprzedać, by je osiągnąć, ogarnia mnie sztycher czy śmiech. Nagrana jeszcze z zespołem Vox płyta *Monte Carlo Is Great* rozeszła się w nakładzie 456 tys. egzemplarzy. Po kilku latach pobił nas tylko Perfect, ale nasze płyty były sprzedawane także w Czechosłowacji i w dawnym Związku Radzieckim. ■